

Dubová krása

DŘEVĚNÝ KOSTELÍK ZE 17. STOLETÍ

na Podkarpatské Rusi chátral, měnil se v ruinu. Češi ho za první republiky převezli vlakem do Dobříkova u Chocně, teď je z něj klenot.

LUKÁŠ HRON

Bly právě žně, upocenný pětatřicetistupňový hic léta roku 1930. Každý sedlák z kraje kolem Chocně měl práce až nad hlavu. Přesto noblesní kníratý vašnosta chodil od jednoho dobříkovského hospodáře ke druhému a přemlouval: „Mládenci, mějte rozum. Vždyť je to učiněný poklad. Pojďte mi s tím pomoci!“

Jiného by odbyli, jeho ne.

Bývalý ministr obrany Václav Klofáč, teď už jen zdejší senátor a Masarykův přítel, tak k nádraží v nedalekém Zámrsku pár silných vesničanů přece jen přivedl. Chlapi se nad hromadou nákladu vyloženého ze čtyř vagonů divili: „Poklad? Vždyť tu leží shnilé trámy!“

Kdepak, pletli se. Už za rok z té dřevěné kupy vyrostl přenáherný kostelík, který je všechny přežil. Což se dá, upřímně řečeno, označit za opravdový zázrak.

Kostel za 16 tisíc korun

Vlak plný dubového dřeva jel tehdy do Zámrsku tři dlouhé dny. Vyřázel až z vesnice Cholmovec na Podkarpatské Rusi, kousek od hranic s Rumunskem. Československo ve 30. letech sahalo až sem, do chudé vinogradovské oblasti.

Právě tady se do místního řeckokatolického kostelíka z roku 1669 zamiloval český četník Makovský, toho času službou daleko od domova. Jeho rodná Borová stánek boží neměla, Cholmovečtí ten svůj prodávali. Vypadalo to na oboustranně výhodný obchod. Pro dřevěnou stavbu by to ostatně nebylo první stěhování, už v 19. století přečkala podobný přesun z jiné podkarpatské vsíky.

Přesto se vyskytly dvě komplikace.

Ta první: kostel strašně sešel. Třebaže se jeho zdi z mohutných

trámů natíraly volskou krví, stejně se rozpadal před očima. Ani mše se v něm už nesloužily. Cholmovečtí stavbu nejdřív zkusili obehnat kamennou zdí, nakonec ji ponechali svému osudu. Dokonce zvažovali, že se těch pár fošen spálí a pohřbí do země.

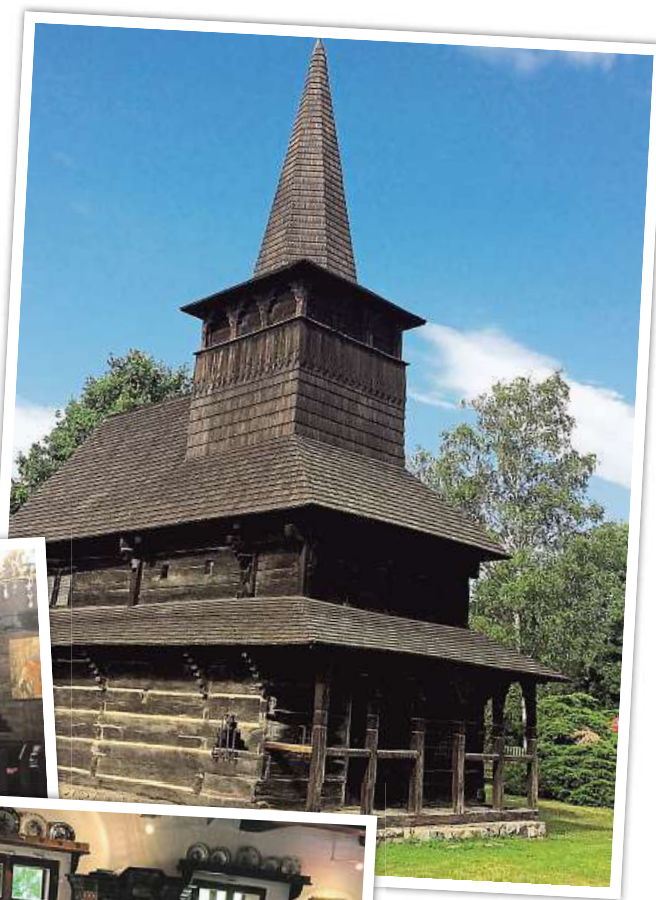
A ta druhá, podstatnější komplikace: Makovský na nákup sehnal dost peněz.

Vše se vyřešilo až poté, co se objevil další zájemce, známý politik Klofáč. Prostředky měl, novou adresu pro svatostánek taky: vybral si Dobříkov u Chocně, kde na stará kolena žil. Za samotný kostel Ukrajincům zaplatil 16 tisíc korun, další náklady za převoz, novou střechu, podezdívku, zvony a nutné opravy ho vyšly na částku přes 110 tisíc.

„V přepočtu na dnešní peníze by milion určitě nestačil,“ říká průvodkyně Zdenka Schejbalová.

Ukrajinci kostel trám po trámu rozebrali, naložili na vlak. Přibalili i vzácné procesní kříže, dva ikonostasy – jeden z 18., druhý ze 17. století. V zásilce nechyběla ikona svatého Michaela, která patří mezi sedm nejstarších, jež se na Podkarpatské Rusi zachovaly.

„Nebo oltářík, který už dnes běžně nenajdete ani na Ukrajině. Takové budou dva na světě,“ popisuje dobříkovský starosta Jiří Svatoš. „Můžeme se pochlu-

půdu stěhovalo více svatých staveb – jedna stojí v pražských Kinských sadech, další jsou v Nové Pace, Kunčicích pod Ondřejníkem, v Blansku.

A přece je právě za dobříkovskou dubovou krásou výjimečný příběh. Nejen proto, že tři jeho trámy pocházejí až z 15. století. Že portály dveří jsou vskutku unikátní řezbářskou prací. Že ve zdech můžeme dodnes číst vyrytá jména kněží, kteří zde kdysi dávno sloužili. Že u let 1742 a 1791 zůstal mrazivý nápis MOR BYL.

Je to osm let, co do Cholmovce vyrazila parta dobříkovských turistů. Uzáslým Ukrajincům prozradili, že jejich starý kostel pořád stojí. Nikdo to tam nevěděl, vlastně už úplně zapadlo, kam se ta stavba tenkrát odvezla. Češi byli bohatě pohoštěni, na oplátku domácí pozvali k sobě.

Z Cholmovce pak dorazil farář se starostou a jeho pobočníkem. Když vstoupili do nízkých dveří nádherně zachovalého svatostánku, rozplakali se. Zůstala tu po nich na památku blyštivá ikona svatého Alexeje.

Snad jako důkaz, že Václav Klofáč měl před mnoha a mnoha roky pravdu. To když mluvil nad hromadou trámů o pokladu.

l.hron@mfdnes.cz

bit i huculskými výšivkami, to už je rovněž velká vzácnost. Jak Stalin násilím rozesel obyvatelstvo Ukrajiny různě po Sibiři, tak v původních místech už není nikdo, kdo by v umění předků pokračoval.“

Kostel v Čechách sestavovali zdejší dělníci, ikony restauroval pražský akademický malíř Košťanec. Klofáč přizval užhorodského tesařského mistra Cyrila Barluška, ze stejného města nechal dovézt 22 tisíc šindelů.

Když bylo dílo 6. července 1931 hotovo, předal ho Československé církvi husitské. Ještě předtím zde jako velký vlastenec vystavil tři národní atributy: třísku z Husova švýcarského vězení v Gottliebenu, kámen z Žižkova Trocnova a prst z Komenského hrobu v nizozemském Naardenu.

Návštěva z Ukrajiny

Dobříkovský kostel se už ve 30. letech stal velkou turistickou atrakcí, osobně ho obdivoval třeba spisovatel Ivan Olbracht. Z Podkarpatské Rusi se na českou